

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών και
Διαχείρισης Περιβάλλοντος

Πτυχιακή εργασία

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ**

Θεοδόσης Κλεάνθους

Λεμεσός, Μάιος 2019

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Πτυχιακή εργασία

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΒΑΤΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

του

Θεοδόση Κλεάνθους

Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Ουράνιος Τζαμαλούκας

Λεμεσός, Μάιος 2019

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Θεοδόσης Κλεάνθους, 2019

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Γεωπονικών Επιστημών,
Βιοτεχνολογίας και Επιστήμης Τροφίμων του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου
δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του
Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον επιβλέπον καθηγητή μου Δρ. Ουράνιο Τζαμαλούκα που μου έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθώ με το συγκεκριμένο θέμα αλλά και για την συνεχή καθοδήγηση και στήριξη με σκοπό την ολοκλήρωση της πτυχιακής μου διατριβής.

Επιπρόσθετα, να ήθελα να ευχαριστήσω τόσο τη διεύθυνση όσο και το προσωπικό της κτηνοτροφικής μονάδας στην Λεμεσό, από την οποία έχουν συλλεχθεί πολύτιμα στοιχεία όσο αφορά τη πτυχιακή μου διατριβή, για τον χρόνο αλλά και τις πληροφορίες που μου έδωσαν, οι οποίες ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ την οικογένεια μου για την συνεχή βοήθεια και αμέριστη στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προβατοτροφία αποτελεί παραδοσιακά ένα σημαντικό κτηνοτροφικό κλάδο. Σκοπός της συγκεκριμένης μελέτης είναι η σύγκριση διαφόρων στοιχείων εκτροφής όσο αφορά μια τυπική προβατοτροφική εκμετάλλευση στη Κύπρο και η σύγκριση τους με διεθνείς πρακτικές που εφαρμόζονται όπως αυτές παρουσιάζονται στην σχετική βιβλιογραφία. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός μελετήθηκε μια κτηνοτροφική μονάδα η οποία βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού και από την οποία συλλέχθηκαν δεδομένα για τον τρόπο λειτουργίας της και τις πρακτικές που ακολουθούνται. Συγκεκριμένα στην παρούσα μελέτη συλλέχθηκαν στοιχεία από την εμπορική μονάδα που έχει 1396 προβατίνες, 49 αρσενικά και περίπου 500 αρνιά όσο αφορά την αναπαραγωγή, γαλακτοπαραγωγή και κρεοπαραγωγή για την διαχείριση που εφαρμόζεται. Έτσι, σχετικά με την αναπαραγωγή δεν κρατούνται στοιχεία συζεύξεων πάρα μόνο λαμβάνονται απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή της αιμομιξίας με την εισαγωγή στην μονάδα κριών από άλλες μονάδες. Τα ζώα που χρησιμοποιούνται είναι διασταύρωση των φυλών Χίου και Ασσάφ. Η μονάδα ακολουθεί σχήμα συζεύξεων που έδινε γέννες όλο τον χρόνο. Η επιλογή των θηλυκών αναπαραγωγικών ζώων που εφαρμοζόταν γινόταν σύμφωνα με την υποκειμενική εκτίμηση του παραγωγού που έκρινε την σωματική κατάσταση των αρνάδων και τη διαμόρφωση του μαστού. Όσον αφορά τη γαλακτοπαραγωγή η μονάδα ακολουθούσε φυσικό θηλασμό για διάστημα μεταξύ 35 με 45 ημέρες μετά την γέννα με παράλληλη άρμεξη των προβατινών δύο φορές την ημέρα για το ίδιο διάστημα. Η διάρκεια της γαλακτοπαραγωγής ήταν κατά μέσον όρο 180 μέρες, με μέση απόδοση ανά γαλακτική περίοδο 270 – 306 λίτρα/γαλακτική περίοδο ανά προβατίνα. Η μονάδα δεν διατηρεί ατομικές μετρήσεις γάλακτος, ούτε άλλα ατομικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον, σχετικά με την κρεοπαραγωγή η μονάδα εφαρμόζει πάχυνση με διατροφή κατά βούληση από τον απογαλακτισμό έως την ηλικία των 3 με 4 μηνών σε τελικό ζωντανό βάρος 25 – 30 kg. Συμπερασματικά στην τυπική μονάδα προβατοτροφίας που μελετήθηκε δείχνει ότι υπάρχει μικρή υιοθέτηση σύγχρονων πρακτικών, όπως καταγραφή ατομικών αποδόσεων, ελεγχόμενων συζεύξεων, διατροφή ανάλογα με τις ανάγκες των ζώων, εφαρμογή τεχνητού θηλασμού, μικρή ένταση επιλογής γεννητόρων και επομένως μη δυνατότητα αύξησης γαλακτοπαραγωγικής και κρεοπαραγωγικής ικανότητας του ποιμνίου. Τα αποτελέσματα φανερώουν την ύπαρξη

απόκλισης των διεθνών βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με τις πρακτικές που ακολουθούνται στην μονάδα που μελετήθηκε.

Λέξεις κλειδιά: πρόβατα Χίου, προβατοτροφία στην Κύπρο, αναπαραγωγική ικανότητα, γαλακτοπαραγωγική ικανότητα, κρεοπαραγωγική ικανότητα, απογαλακτισμός

ABSTRACT

Sheep production is traditionally a livestock industry of high importance in Cyprus. The purpose of this study is to compare different livestock farming practices applied in Cyprus as compared to international practices. In order to achieve this goal, a sheep farm was studied, which is located in Limassol province, from which data were collected about its operation and the practices that follows. In particular, the sheep farm had 1396 ewes, 49 males and about 500 lambs for milk and meat production. Regarding the reproduction, no mating records are kept, only appropriate measures necessary to avoid inbreeding, by introducing rams from other farms. The animals used are cross-bred between Chios and Assaf breeds. The farm follows a pattern of mating that give births spread throughout the year. The choice of female reproductive animals was made according to the subjective assessment of the farmer on the basis of body condition of the lambs and the shape of the udder. For milk production, the farm adapted a weaning period of 35 to 45 days, while machine milked the ewes twice a day for the same period. The duration of lactation period was on average 180 days, with an average milk yield per lactation of 270-306 liters. The farm does not maintain individual milk measurements or other individual characteristics. In addition, with regard to meat production, the farm applies fattening with a diet ad libitum from weaning to the age of 3 to 4 months at a final live weight of 25-30kg. In conclusion, the sheep unit studied had little adoption of modern sheep production practices, such us individual yield records, controlled mating, feeding according to the needs of the animals, application of artificial rearing of the lambs, application of genetic breeding scheme and therefore the possibility of increasing milk and meat production capacity of the flock is limited. The results revealed a divergence of international best practices from the practices followed in the studied farm.

Keywords: Chios sheep, sheep farming in Cyprus, reproductive capacity, dairy production capacity, meat production capacity weaning